

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní umělecká škola Marie Podvalové,
Praha 9 – Čakovice, Cukrovarská 1**

Cukrovarská 1, 196 00 Praha 9 - Čakovice

Identifikátor školy: 600 002 047

Termín konání inspekce: 24. - 26. května 2004

Čj.:	01 0460/04-5157
Signatura:	oa9kx538

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovy a vzdělávání v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovy a vzdělávání v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků výchovy a vzdělávání ve výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Marie Podvalové nabízí tři obory: hudební (HO), literárně-dramatický (LDO) a výtvarný (VO). Zřizovatelem školy s právní subjektivitou je Hlavní město Praha, 110 01 Praha 1, Mariánské náměstí 2.

Škola poskytuje základní umělecké vzdělání 506 žákům, z toho v HO 420 (1 žák s rozšířenou výukou, studium pro dospělé navštěvuje 8 nevýdělečně činných, 4 výdělečně činní studenti), ve VO 72 a v LDO 14 žáků.

V HO (stejně tak v LDO) škola postupuje podle platných učebních plánů (UP č.j. 18 418/1995-25) a vyučuje hru na klavír, akordeon, elektronický klávesový nástroj, na housle, kytaru, na klarinet, saxofon, pozoun, trubku, příčnou flétnu, zobcovou flétnu, na bicí nástroje, dále pak hlasovou výchovu a zpěv. V souladu s uvedenými UP je vzdělávání doplněno kolektivními předměty: přípravná hudební výchova, hudební nauka, komorní sborový zpěv a komorní orchestrální hra, jazzový orchestr .

Ve VO postupuje podle vzdělávacího programu VO ZUŠ (č.j. 15 865/2000-22) a platné úpravy UP (č.j. 18 455/2002-22).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vzdělávání zaměřené na hudební, výtvarnou a literárně-dramatickou výchovu zajišťuje celkem 30 pedagogů (HO 28, VO 1, LDO 1). Všichni vyučující, s výjimkou dvou učitelů hudebního oboru, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ). Učitel vyučující hru na elektronický klávesový nástroj studoval na konzervatoři skladbu, absolutorium však nemá. Začínající učitelka hry na příčnou flétnu na konzervatoři pouze maturovala. Absence odborné a pedagogické způsobilosti nemá u žádného z nich negativní vliv na výuku. Skladba úvazků odpovídá kvalifikaci vyučujících, profesionální zkušenosti a schopnostem (např. vedení orchestru, pěveckého sboru). Stabilní pedagogický sbor je tvořen převážně zkušenými pedagogy s dlouholetou praxí, třetinu tvoří muži. Značná část vyučujících byla nebo je aktivně umělecky činná, někteří publikují v oblasti odborné a hudební literatury (pedagogika, notový materiál).

Ředitelka řídí školu od roku 2000. Ve funkčním organizačním řádu jsou promyšleně strukturovány a vhodně delegovány kompetence zaměstnanců. Účelně fungují poradní orgány jako je pedagogická rada, umělecká rada, předmětové sekce hudebního oboru. Předsedové

sekcí s vedením školy projednávají úkoly vyplývající z pedagogické činnosti i materiální zabezpečení. Vzhledem k tomu, že VO a LDO netvoří předmětovou komisi, konzultují jednotlivé učitelky problematiku své oblasti se zkušenými pedagogy z jiných uměleckých škol. Poradním orgánem ředitelky je umělecká rada. Její jednání, jež předchází pedagogické radě, se konají pravidelně i aktuálně dle potřeby. Všechny pokyny a aktuální informace jsou formulovány adresně a předávány včas (někdy také formou oběžníku) a se stanovenou zodpovědností. Otázky týkající se provozu a hygieny pracoviště ředitelka projednává pravidelně i aktuálně se správními zaměstnanci.

Kontrolní činnost dle ročního plánu vykonává ředitelka a její zástupkyně, obě s vymezenými oblastmi kontroly a se stanovenou zodpovědností. Kontrolní systém, zahrnující v globálu veškeré oblasti činnosti školy, ale každoročně s důrazem na určité priority, umožňuje pružně reagovat na aktuální situace a operativně je řešit. Poznatky z hospitační činnosti, opřené o promyšlenou metodiku i účelnou dokumentaci, jsou vyhodnocovány a využívány k doporučením pro další pedagogickou práci. Cenná je vzájemná spolupráce vyučujících včetně vzájemných hospitací, zkušenosti pedagogové (předsedové sekcí) pomáhají začínajícím, jejichž pedagogická práce a míra zapojení do společné činnosti jsou pozorně sledovány. Pro odborný růst učitelů a zkvalitňování kooperace ředitelka vytváří potřebné podmínky zejména tím, že podporuje jejich zájem o vzdělávací kurzy a semináře s odbornou i pedagogickou tematikou a na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) věnuje dostatek financí. Sama studuje školský management na UK Praha. Pro získávání nových pracovníků má k dispozici nabídku z odboru uměleckého školství i vlastní databázi.

Pro všestranný rozvoj školy a její prezentaci na veřejnosti ředitelka plně využívá zájmu, schopností, aktivity a iniciativy pracovníků. Pravidelně své zaměstnance hodnotí, využívá pochvalu, poděkování za odvedenou práci, úspěšné oceňuje. V kritériích hodnocení pedagogů je prvořadým hlediskem kvalita výchovně-vzdělávací činnosti, aktivní zapojení do mimoškolní činnosti, schopnost týmové práce i reprezentace školy.

Úroveň své výchovně-vzdělávací práce učitelé sledují a porovnávají na společných akcích ve škole nebo v rámci pražských, celorepublikových či mezinárodních soutěží a přehlídek. K jejímu zkvalitňování jsou motivováni vlastním zájmem na úspěšné prezentaci vlastní činnosti a dobrým vztahem ke škole.

Personální podmínky výchovy a vzdělávání v celé škole jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní umělecká škola (ZUŠ), která v obci působí již 30 let, je umístěna v čakovickém zámku, spravovaném Městskou částí Čakovice. Prostorové podmínky (ZUŠ má v pronájmu dvě třetiny budovy) jsou vcelku dostačující. K dispozici je 18 novou podlahovou krytinou a nábytkem postupně vybavených učeben a kvalitní koncertní sál, což postačuje požadavkům aktuálně nabízené škály oborů a předmětů a pozitivně ovlivňuje organizaci i průběh výchovně-vzdělávacího procesu. Estetika prostředí je velmi dobrá, ve společných příjemně působících prostorách se na ní svými pracemi podílejí žáci výtvarného oboru. Interní i veřejná vystoupení a výstavy se uskutečňují také v zámeckém parku, místním kostele apod.

Moderními pomůckami (např. audiotechnika, speciální notová tabule), kobercem a výzdobou podnětnou k výuce vybavená třída poskytuje kvalitní zázemí k výuce hudební nauky a přípravné hudební výchovy. Postupně je zařizována prostorná místnost pro LDO, sbor a kapelu. V učebnách HO jsou kromě aktuálně užívaných hudebních nástrojů i depozitáře dalších. Jak dostačující nástrojový fond, tak notový archiv jsou průběžně obnovovány a doplňovány. K dispozici jsou také televizor, video a digitální fotoaparát.

Výtvarný obor sídlí v jedné učebně s netradičně rozmístěnými, účelnými pracovní stoly. Ve skříních a v policích je dostatek místa na výtvarné práce, pomůcky a potřeby. Pro grafiku slouží tiskařský lis, pro malbu 10 malířských stojanů. Ve třídě je také knihovna s odbornou literaturou, počítač a audiotechnika. V rozlehlém kabinetu je uložen zejména výtvarný materiál, na jehož financování se kromě školy podílí také Sdružení rodičů. V zámecké budově je keramická dílna (patří jinému subjektu) s vypalovací pecí, kde po dohodě pracuje také výtvarný obor. Po malování v pleněru i pro akční a objektovou tvorbu využívá nádherný zámecký park.

Ředitelka v souladu se záměry své koncepce rozvoje školy postupně vylepšuje pracovní prostředí pro žáky i pedagogy. Výborně spolupracuje s obcí (je členkou zastupitelstva a předsedkyní kulturní komise) a úspěšně se angažuje v získávání grantů na rozkvět i kulturní činnost školy. Reprezentativní kulturní sál využívají ke svým akcím i některé místní organizace a spolky.

Materiálně-technické podmínky v celé škole jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Ve výtvarném oboru jsou žáci vzděláváni podle vzdělávacího programu viz *Charakteristika školy*. Učební plány korespondovaly s rozvrhem hodin a reálnou výukou. Ta probíhá podle tematických plánů, které jsou dle potřeby aktuálně upravovány. Škola vede povinnou dokumentaci v souladu s právními předpisy.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacích programů.

V kontrole výuky výtvarného oboru se zřetelem na plnění učebních osnov nebyly shledány nedostatky.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin splňuje legislativní i psychohygienická kritéria a je stanoven tak, aby dopravně vyhovoval žákům z různých částí Prahy 9, kteří ZUŠ Marie Podvalové navštěvují (kromě Čakovic jsou to i Třeboradice, Miškovice, Kbely, Vnoře, Satalice, část Letňan, Proseka, obce Praha - východ atd.). Ve tříhodinové dotaci je počítáno s přestávkami na relaxaci a občerstvení. Školní řád obsahuje jak práva, tak i povinnosti žáků. Funkční informační systém vůči žákům, rodičům i široké veřejnosti je realizován v několika rovinách (žakovské knížky, přítomnost rodičů při výuce, třídní schůzky, plakátky na nástěnkách, poutače před školou, informace v místních novinách *U nás v Čakovících* apod.). Přínosem pro školu je vzájemná spolupráce se Sdružením rodičů. Výroční zpráva je vypracována v souladu se zákonem a podává veškeré podstatné informace o činnosti školy v uplynulém školním roce. Žáci získávají informace od svých učitelů a prostřednictvím nástěnek.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru

Plánování výuky respektuje individuální schopnosti a věkové podmíněnosti žáků. Hodinová dotace učebních plánů předepsaných předmětů je v relaci s rozvrhem hodin a zápisy v třídních knihách. V tematických plánech jsou výstižně specifikovány cíle i prostředky, učitelka věnuje velkou pozornost projektům, přípravě výstav, soutěží a přehlídek i spolupráci s ostatními obory. Vyvážené rozvržení jednotlivých předmětů spolu s pestrým rejstříkem výtvarných

technik (nově také možnost výuky keramiky) umožňuje efektivní propojení učiva. Důraz je kladen na integraci znalostí, dovedností, výtvarného chápání i vyjadřování a rozvoj osobnostních a sociálních hodnot.

Výtvarné vyučování je kvalitně zajištěno. Kvalifikace učitelky, její vlastní umělecké aktivity, empatie, tvořivost a neustálé hledání nových možností pozitivně ovlivňují kvalitu výuky.

Vzdělávání probíhalo v učebně vyhrazené pro výtvarný obor. Je esteticky vyzdobena vystavenými plošnými i prostorovými pracemi žáků. Výtvarné potřeby v odpovídajícím množství a kvalitě odborné publikace byly k dispozici.

Struktura sledované výuky byla pečlivě promyšlená. Náměty i zvolená technika odpovídaly požadavkům vzdělávacího programu a aktuálnímu složení skupin. Při výuce učitelka vhodně aplikovala metodu demonstrace, pozorování a srovnávání. Vysvětlování a instrukce podávala srozumitelně a jasně, v kontextu se znalostmi a zkušenostmi dětí. Účelně využívala podpůrný materiál (ilustrativní literatura, názor) a tvůrčí charakter výuky funkčně doplňovala teoretickými poznatky. Osobní zkušenosti z umělecké činnosti vyučující se promítaly v její maximální podpoře rozvoje tvořivosti, fantazie a originálního výtvarného vyjadřování žáků. Respektovala osobní tempo dětí, zohledňovala jejich věk i vyspělost, dala jim dostatek času pro občerstvení, uvolnění a relaxaci, věnovala adekvátní péči integrované žákyni.

Výuku zahajovala motivační besedou s dětmi o jejich zážitcích, pocitech, poznatcích a citlivě, s vhodným využitím mezipředmětových vztahů, směřovala ke zvolenému tématu. Žáci pracovali intenzivně a s chutí, s pocitem zodpovědnosti za svou práci a s vědomím možnosti originálně se výtvarně projevit.

Učitelka komunikovala efektivně a velmi vlídně s celou skupinou i s jednotlivci. Její vstřícnost navozovala přátelskou a tvůrčí atmosféru. Uvážlivé respektování podoby a míry schopností žáků rozvíjelo jejich aktivitu a pěstovalo samostatnost v rozhodování. Diskuzí s žáky a možností poslechu audiozáznamu z oblasti dramatického umění podporovala jejich soustředění, učení a vytvářela pocit otevřenosti a důvěry. Také žáci navzájem byli komunikativní, argumentovali a obhajovali své názory.

Učitelka pozorně sledovala postup tvorby, vlídně, trpělivě a pozitivně oceňovala snahu, hodnotila dílčí kroky i konečné výsledky. Vedla žáky, aby se zamýšleli nad vlastními výtvary i nad pracemi svých spolužáků a hodnotili je.

Depozitář obsahuje řadu zdařilých výtvarných prací. Vybrané akce a artefakty (výstavy, přehlídky, prostorové objekty) učitelka zachycuje fotodokumentací nebo digitálně. Práce žáků výtvarného oboru jsou součástí některých veřejných akcí ostatních uměleckých oborů školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarném oboru jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola využívá své vlastní evaluační nástroje. Pedagogové i vedení školy diskutují o své práci, sledují výkony žáků při třídních předehrávkách, závěrečných zkouškách a absolventských koncertech. K porovnávání dosahovaných výsledků s jinými školami jim slouží účast na soutěžích, přehlídky základních uměleckých škol, prezentace hudebních akcí a výtvarných prací na veřejnosti, spolupráce se zahraniční školou a výsledky přijímacího řízení na střední a vysoké školy uměleckého zaměření, v němž jsou uchazeči o studium pravidelně úspěšní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve Zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Žáci školy se často úspěšně účastní řady krajských i celostátních soutěží a přehlídek, např. je to soutěž dechových nástrojů, v sólovém zpěvu, Festival nejmladších klavíristů, galakonzerty k významným událostem, koncerty duchovní hudby v čakovickém kostele, pořádání festivalu sborového zpěvu v Čakovicích, koncertování žakovského orchestru *BIGBAND ZUŠ Marie Podvalové*, benefiční hudební koncerty pro veřejnost, koncertování sourozenců, pravidelné výchovné koncerty pro ZŠ a MŠ pořádané několikrát do roka jsou již samozřejmostí. Některé koncerty se pořádají v obřadní síni Libeňského záměčku v Praze 8, absolventské koncerty se již tradičně konají v žižkovském Atriu. Mnohaletou tradici má spolupráce (společné koncerty, výměna zkušeností) se Základní uměleckou školou L. Rajtera v Bratislavě (Slovenská republika).

VO se zúčastňuje přehlídek ZUŠ ve Veletržním paláci v Praze 8, jarních výstav v zámeckém parku, u příležitosti školních koncertů apod.

Úzká je spolupráce školy s rodiči – členy pěveckého sboru dospělých jsou společně s učiteli také rodiče, koncerty rodičů s dětmi *Jablko nepadá daleko od stromu, Hraje celá rodina* apod. Také pedagogové sami aktivně vystupují nebo vystavují. Činnost školy kladně ovlivňuje kulturní život v obci.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Hlavním městem Praha s účinností od 1. 1. 2001 s dodatky
2. Rozhodnutí MŠMT č.j. 32 938/02-21 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 6. 3. 2003 s účinností od 1. 9. 2003
3. Jmenování ředitelky vydané dne 14. 8. 2000 ŠÚ Praha 9 pod č.j. 567/2000 s účinností od 1. 9. 2000
4. Výkaz Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2003
5. Učební plány vzdělávacího programu VO ZUŠ (č.j. 15 865/2000-22) a platné úpravy UP (č.j. 18 455/2002-22) školní rok 2003/2004
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003
7. Přihlášky žáků do ZUŠ (2003/2004)
8. Katalogové listy žáků výtvarného oboru o průběhu studia
9. Třídní knihy výtvarného oboru (2003/2004)
10. Organizační řád
11. Školní řád
12. Rozvrh hodin výtvarného oboru (2003/2004)
13. Záznamy jednání umělecké a pedagogické rady (2002/2003, 2003/2004)
14. Tematické plány výtvarného oboru (2003/2004)
15. Podkladová dokumentace ČŠI
16. Dotazník pro ředitele školy
17. Výtvarné práce žáků, originály, fotodokumentace
18. Školní kronika

ZÁVĚR

ZUŠ v Praze 9 – Čakovicích je školou se třemi obory. Umělecké vyučování probíhá v příjemném a esteticky působivém prostředí. Prostorovými možnostmi a nástrojovým vybavením poskytuje nadstandardní možnosti nabídky zejména hudební obor. Žáci se často účastní soutěží a veřejných vystoupení na školní až mezinárodní úrovni.

Úroveň personálních podmínek výuky je pozitivně ovlivněna vysokým podílem zkušených učitelů s odbornou a pedagogickou způsobilostí a schopností týmové práce. Kvalita řízení vychází z důsledného naplňování promyšlené koncepce rozvoje školy, důkladné znalosti práce jednotlivých pracovníků, z podpory dalšího vzdělávání pedagogů a výborné spolupráce s obcí.

Výuka předmětů výtvarného oboru, realizovaná v účelně vybavené učebně s dostatečnou materiální podporou, se vyznačovala výraznou motivací a funkční komunikací učitelka – žák. Aplikované formy a metody vyučování umožňovaly plnění stanovených cílů, vhodně plánovaných s ohledem na potřeby a vlohy jednotlivých žáků tak, aby byly podporovány a rozvíjeny vedle učení jejich tvořivost, fantazie a originalita výtvarného vyjadřování a zachován prostor pro osobnostní rozvoj dětí. V dialogu s nimi učitelka citlivě využívala verbální hodnocení včetně pochval a vytvářela prostor pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení.

Výtvarný obor efektivně spolupracuje s ostatními obory ve škole zejména při pořádání akcí pro veřejnost. Nadaným žákům poskytuje takové dovednosti a znalosti, aby byli připraveni pokračovat ve studiu na středních a vysokých uměleckých školách.

Ve srovnání s hodnocením školy v poslední inspekční zprávě se zlepšily zejména oblast personálních podmínek a průběh a výsledky výchovy a vzdělávání ve výtvarném oboru.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Školní inspektor	Mgr. Jana Turečková

V Praze dne 4. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. 6. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Ivana Heřmánková, ředitelka školy

I. Heřmánková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště školního inspektora, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
MHMP –odbor uměleckého školství mládeže a tělovýchovy Mgr. Ivan Martínek Na Strži 35a,140 00 Praha 4	21. 6. 2004	01 0460/04-5157
Zřizovatel - Hlavní město Praha, Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1	21. 6. 2004	01 0460/04-5157

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.